

Publicerad i Kristianstadsbladet den 29 juni 2009

Snabba på med besluten

Framtiden för företagen är inte vad den varit. Teknikcyklerna blir allt kortare och produkternas livslängd likaså. Omställningsförmåga, snabbhet och flexibilitet är nyckelord för att ha en hög konkurrenskraft.

Många offentliga beslutsprocesser som planeringen av infrastruktur och tillståndsprövningar tar däremot längre tid än tidigare. Att den offentliga sektorn är långsammare än företagen har flera positiva effekter. Det ger tid för eftertanke, en förankring hos medborgarna och skapar en stabilitet i samhället. Att beslutsprocesserna har en tendens att bli längre är ibland en konsekvens av ökade krav på en demokratisk förankring eller en utförlig miljöprövning. Men ofta handlar långa processer om en otymplig lagstiftning eller tillämpning, otillräckliga resurser hos myndigheten, långtgående möjligheter att överklaga eller en ovilja hos ansvariga politiker att fatta beslut.

Infrastrukturen är ett talande exempel. Man får räkna med minst 8-10 år av planering och utredande innan en väg eller järnväg kommer på plats. Ibland tar processen ett par decennier. Ur näringslivets perspektiv är detta inte rimligt. Den omgivande infrastrukturen är en del av företagens produktionssystem. Om man inte kan transportera insatsvaror och färdiga produkter eller rekrytera personal som kan ta sig till arbetet snabbt och säkert försämras konkurrenskraften. Samtidigt finns det goda exempel på hur man har kunnat genomföra hela planeringen avsevärt snabbare genom att tidigt i processen kommunicera tydligare och föra en aktivare dialog med berörda.

De långa offentliga beslutprocesserna ger alltså problem för företagen. De skapar osäkerhet, fördröjer nödvändig anpassning, minskar handlingsutrymmet samt gör att företagens investeringar får sämre utväxling. Kort sagt orsakar alltför långa beslutsprocesser stora kostnader för näringslivet. Ofta är det bättre att få ett negativt besked än att tvingas vänta och inte kunna agera.

Alliansregeringen och den rödgröna oppositionen försöker övertrumfa varandra när de pratar om den framtida andelen förnyelsebar energi. Men saktfärdigheten i beslutsprocesserna hos kommuner och ansvariga myndigheter riskerar att hindra utbyggnaden. Prövningar av anläggningar för vindkraft eller biogas tar för lång tid. Likaså ställer utbyggnaden av energikällor krav på en utveckling av elnätet, vilket även är nödvändigt för att säkerställa tillräcklig överföringskapacitet och minska sårbarheten.

För kommunernas del handlar frågan om kortare beslutsprocesser om att säkra tillräcklig handläggningskompetens, att föra en aktiv och effektiv dialog med berörda intressenter samt att ha en hög planberedskap. Men också om att ansvariga politiker ibland måste våga fatta beslut som kan vara obekväma för enskilda men som leder till en utveckling av samhället och välfärden.

Det offentliga kommer aldrig att kunna agera lika snabbt som företagen och bör inte heller göra det. Men effektiva offentliga beslutsprocesser är en viktig del av vår konkurrenskraft.

/Henrik Andersson, analyschef Sydsvenska Industri- och Handelskammaren